

prima instanță: Judecătoria Strășeni
Judecător: T. Andronic
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Vascan, E. Fistican, V. Clima

dosarul nr. 2ra-10/18

DECIZIE

21 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător
judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas, Ion Druță
Luiza Gafton, Iuliana Oprea

examinând recursul declarat de Gobja Andrei,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Mectrans-Com” împotriva lui Gobja Andrei, cu privire la repararea prejudiciului material,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 iulie 2017, prin care s-au respins cererile de apel declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „Mectrans-Com” și Gobja Andrei, cu menținerea hotărârii Judecătoria Strășeni din 18 decembrie 2015,

c o n s t a t ă:

La 15 octombrie 2013, SRL „Mectrans-Com” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Gobja Andrei, cu privire la repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în baza ordinului nr. 06 din 01 iunie 2013 emis de către SRL „Mectrans-Com”, Gobja Andrei a fost angajat în calitate de șofer, concomitent între părți fiind încheiat și un contract de răspundere materială deplină.

Indică că, la data de 01 august 2013, aproximativ în jurul orei 17:30, Gobja Andrei, manevrând autocamionul de model KAMAZ, cu numerele de înmatriculare xxxxx, lângă cariera „Nord-Vest” situată pe Calea-Ieșilor, municipiul Chișinău, manifestând imprudență la trafic și ignorând prevederile pct. 41 alin. (2) al

Regulamentului circulației rutiere, a răsturnat autocamionul la volanul căruia se afla și a părăsit locul accidentului, cauzând astfel SRL „Mectrans - Com” în urma deteriorării mijlocului de transport, un prejudiciu material în sumă de 181 719 lei.

Menționează că, în privința lui Gobja Andrei au fost întocmite două procese-verbale cu privire la constatarea contravențiilor prevăzute de art. 242 alin. (2) și art. 243 Cod Contravențional.

De asemenea, prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 25 octombrie 2013, Gobja Andrei a fost recunoscut vinovat în săvârșirea contravenției prevăzute de art. 243 Cod Contravențional, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de un an.

Sușține reclamantul că, între părți există relații de muncă, fiind încheiat și un contract de răspundere materială deplină, iar mărimea prejudiciului depășește salariul mediu lunar al pârâtului.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor art. art. 327, 328, 333, 337, 338 și 344 din Codul Muncii.

Solicită încasarea prejudiciului material din contul lui Gobja Andrei în beneficiul SRL „Mectrans-Com” în mărime de 181 719 lei, precum și a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 5 451, 57 lei și pentru efectuarea Raportului de expertiză în sumă de 1600 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni din 18 decembrie 2015, cererea de chemare în judecată a fost admisă integral, fiind încasat din contul lui Gobja Andrei în beneficiul SRL „Mectrans-Com” prejudiciul material în sumă de 181 719 lei și cheltuielile suportate în legătură cu plata taxei de stat în mărime de 5 451, 57 lei și pentru efectuarea Raportului de expertiză în sumă de 1600 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 23 decembrie 2015 și 12 ianuarie 2016, Gobja Andrei și SRL „Mectrans-Com” au declarat apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 iulie 2017, s-au respins cererile de apel declarate de SRL „Mectrans-Com” și Gobja Andrei, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Strășeni din 18 decembrie 2015.

La 01 septembrie 2017, Gobja Andrei a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri.

În susținerea recursului, s-a invocat dezacordul cu hotărârile contestate, considerându-le neîntemeiate și ilegale prin faptul că au fost emise cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

Sușține recurentul că, fiind indus în eroare, a semnat contractul de răspundere materială după producerea accidentului rutier, nefiindu-i explicat conținutul și efectele acestuia.

De asemenea, indică că accidentul rutier a avut loc din cauza că mijlocul de transport avea defecțiuni tehnice pe care angajatorul a refuzat să le înlăture impunându-l să iasă la muncă cu autovehiculul defectat.

Relevă recurentul că instanțele de judecată au dispus încasarea prejudiciului în lipsa probelor privind mărimea acestuia, luând neîntemeiat la baza soluțiilor adoptate factura prezentată de către intimat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, instanța de recurs constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 01 septembrie 2017 în termen.

Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 13 decembrie 2017, recursul declarat de Gobja Andrei a fost considerat admisibil și transmis Colegiului lărgit pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Examinând materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Gobja Andrei, a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a emite o nouă hotărâre de admitere parțială a cererii de chemare în judecată, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din materialele cauzei s-a constatat că, înaintând prezenta acțiune în judecată, SRL „Mectrans-Com” a solicitat în temeiul prevederilor art. art. 327, 328, 333, 337, 338 și 344 din Codul Muncii, încasarea de la Gobja Andrei a prejudiciului material în mărime de 181 719 lei.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a admis integral cererea de chemare în judecată, iar concluziile primei instanțe, au fost apreciate ca fiind juste și de către instanța de apel.

Pentru a hotărî astfel, instanțele de judecată au reținut că Gobja Andrei în calitate de salariat poartă răspundere materială deplină pentru prejudiciul cauzat angajatorului în timpul îndeplinirii obligațiilor de muncă, iar funcția acestuia de șofer se încadrează în categoria „alți salariați care efectuează păstrarea, prelucrarea, vânzarea, livrarea, (transportarea) valorilor”, prevăzută în anexa nr. 1 al Nomenclatorului funcțiilor deținute și lucrărilor executate de către salariații cu care angajatorul poate încheia contracte scrise cu privire la răspunderea individuală deplină pentru neasigurarea integrității valorilor transmise.

Instanța de recurs constată însă că deși la soluționarea pricinii au fost stabilite pe deplin circumstanțele care au importanță pentru judecarea cauzei în fond,

concluziile instanțelor de judecată cu privire la admiterea integrală a cererii de chemare în judecată, sunt incorecte, fiind rezultate din aplicarea greșită și interpretarea eronată de către instanța de apel și prima instanță a normelor de drept material, precum și aprecierea incorectă a probelor prezentate.

Astfel, din materialele cauzei rezultă că, prin ordinul SRL „Mectrans-Com” nr. 06 din 01 iunie 2013, Gobja Andrei a fost angajat în calitate de șofer conform contractului individual de muncă.

Totodată, din materialele dosarului rezultă că, la momentul angajării părțile au încheiat și semnat un contract de răspundere materială deplină, conform căruia salariatul Gobja Andrei și-a asumat răspunderea materială integrală pentru valorile materiale aflate în gestiunea sa (f.d.-22 Vol. I).

Actele cauzei atestă că, la 01 august 2013, Gobja Andrei manevrând autocamionul de model „KAMAZ”, cu numerele de înmatriculare xxxxx, lângă cariera „Nord-Vest” situată pe strada Calea-Ieșilor din municipiul Chișinău, manifestând imprudență în trafic a răsturnat autocamionul la volanul căruia se afla, după care a părăsit locul accidentului.

Pe acest fapt, la 09 august 2013, în privința lui Gobja Andrei au fost întocmite procese-verbale cu privire la contravențiile prevăzute de art. 242 alin. (2) și art. 243 Cod contravențional (f.d. 14, 15 Vol. I).

La fel, prin hotărârea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 25 octombrie 2013, Gobja Andrei a fost recunoscut vinovat în săvârșirea contravenției prevăzute de art. 243 Cod contravențional, fiind privat de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de un an (f.d.48 Vol. I).

Conform facturii eliberate de ÎM „Centrul Auto Kamaz” SRL din 09 septembrie 2013, prejudiciul cauzat SRL „Mectrans-Com”, în urma defectării mijlocului de transport, îl constituie suma de 181 719 lei (f.d. 23 Vol.I).

În conformitate cu art. 327 alin. (1) și (2) din Codul muncii, partea contractului individual de muncă (angajatorul sau salariatul) care a cauzat, în legătură cu exercitarea obligațiilor sale de muncă, un prejudiciu material și/sau moral celeilalte părți repară acest prejudiciu conform prevederilor prezentului cod și altor acte normative. Contractul individual și/sau cel colectiv de muncă pot specifica răspunderea materială a părților. În acest caz, răspunderea materială a angajatorului față de salariat nu poate fi mai mică, iar a salariatului față de angajator – mai mare decât cea prevăzută de prezentul cod și de alte acte normative.

În susținerea poziției, Colegiul menționează și prevederile art. 337 alin. (2) Codul muncii, conform cărora, salariatul poate fi tras la răspundere materială deplină pentru prejudiciul material cauzat doar în cazurile prevăzute la art. 338.

Conform art. 338 alin. (1) lit. a) Codul muncii, salariatul poartă răspundere materială în mărimea deplină a prejudiciului material cauzat din vina lui angajatorului în cazurile când între salariat și angajator a fost încheiat un contract de răspundere

materială deplină pentru neasigurarea integrității bunurilor și altor valori care i-au fost transmise pentru păstrare sau în alte scopuri (art. 339).

Iar potrivit art. 339 alin. (1) și (2) Codul muncii, contractul scris cu privire la răspunderea materială deplină poate fi încheiat de angajator cu salariatul care a atins vârsta de 18 ani și care deține o funcție sau execută lucrări legate nemijlocit de păstrarea, prelucrarea, vânzarea (livrarea), transportarea sau folosirea în procesul muncii a valorilor ce i-au fost transmise.

Nomenclatorul funcțiilor și lucrărilor menționate la alin. (1), precum și contractul-tip cu privire la răspunderea materială individuală deplină, se aprobă de Guvern.

Rezultă, așadar, din citarea textului menționat că, în baza acestui contract, salariatul poartă răspundere materială deplină pentru neasigurarea păstrării (deteriorarea) bunurilor ce i-au fost transmise.

Însă, enumerarea funcțiilor cu care se poate încheia o înțelegere privind răspunderea materială deplină, condițiile de aplicare a ei, precum și contractul-tip al răspunderii materiale sunt stabilite de lege.

În cazul dedus judecății, cu certitudine s-a constatat că, la momentul angajării lui Gobja Andrei în funcția de șofer, între angajatorul SRL „Mectrans-Com” și salariatul Gobja Andrei a fost încheiat contractul de răspundere materială deplină, conform căruia salariatul și-a asumat răspunderea materială integrală pentru valorile materiale aflate în gestiunea sa.

Colegiul notează însă că, angajatorul SRL „Mectrans-Com” a încheiat contractul de răspundere materială deplină cu încălcarea prevederilor imperative ale legii, contractul menționat fiind unul nul de drept (art. 217 alin. (1), art. 220 alin. (1) Cod civil), neproducând astfel careva efecte juridice.

În acest context, instanța de recurs reține că, prin hotărârea Guvernului nr. 449 din 29 aprilie 2004, a fost aprobat Nomenclatorul funcțiilor deținute și lucrărilor executate de către salariați cu care angajatorul poate încheia contracte scrise cu privire la răspunderea individuală deplină pentru neasigurarea integrității valorilor transmise.

Așa fiind, în corespundere cu anexa nr. 1 al Nomenclatorului nominalizat (până la efectuarea modificărilor prin hotărârea Guvernului nr. 826 din 04.07.2016), funcția de șofer în anexa dată nu se regăsea.

Prin urmare, Colegiul remarcă faptul că Gobja Andrei nu este persoana cu care poate fi încheiat un contract de răspundere materială deplină, deoarece funcția deținută de către acesta nu cade sub incidența Nomenclatorului aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 449 din 29 aprilie 2004.

În acest sens, nu poate fi reținut argumentul instanței de apel precum că funcția de șofer se încadrează în categoria „alți salariați care efectuează păstrarea,

prelucrarea, vânzarea livrarea (transportarea) valorilor”, prevăzută în anexa nr. 1 al Nomenclatorului.

În legătură cu acest aspect, instanța de recurs reține că, temeiurile răspunderii materiale depline sunt exhaustive și nu pot fi extinse prin analogie.

Or, răspunderea materială deplină a salariatului survine numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Pentru rațiunile înfățișate, instanța de recurs conchide că semnarea unui contract de răspundere materială deplină cu conducătorul mijlocului de transport auto, contravine art. 339 al Codului muncii și hotărârii Guvernului nr. 449 din 29 aprilie 2004, respectiv, nu poate fi reținut în speță drept probă în susținerea poziției SRL „Mectrans-Com”, întrucât nu reprezintă un temei justificat și legal.

Subsecvent, Colegiul reiterează că, potrivit jurisprudenței Curții Supreme de Justiție, răspunderea materială deplină a altor categorii de funcții sau lucrări executate, neincluse în Nomenclator, poate avea loc și în baza altor temeiuri, decât în baza contractului scris privind răspunderea materială deplină, cum ar fi prejudiciul cauzat în urma acțiunilor sale culpabile intenționate stabilite prin sentința judecătorească, cât și în cazul săvârșirii unei fapte penale din imprudență (încălcarea regulilor de circulație).

În speță, recurentul Gobja Andrei nu poate fi atras la răspundere materială deplină, or, conform materialelor dosarului dânsul a fost sancționat administrativ pentru încălcarea regulilor de circulație, de către organul constatator, dar nu prin sentință judecătorească (f.d.13 Vol. I).

În același timp, instanța de recurs subliniază că potrivit art. 336 Codul muncii, pentru prejudiciul cauzat angajatorului, salariatul poartă răspundere materială în limitele salariului mediu lunar, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel.

Raportând la caz prevederile enunțate, instanța de recurs conchide că pentru prejudiciul cauzat angajatorului, Gobja Andrei urmează să răspundă material în limitele salariului mediu lunar, care conform contractului individual de muncă nr. 78 din 01 iunie 2013 constituie 1 500 lei (f.d. 21 Vol. I).

În această ordine de idei, Colegiul menționează că instanțele de judecată greșit au conchis că Gobja Andrei urmează să răspundă material deplin pentru prejudiciul cauzat angajatorului și în rezultat, neîntemeiat au ajuns la concluzia de a încasa prejudiciul material în mărime de 181 719 lei.

Corespunzător celor enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că cererea de chemare în judecată urmează a fi admisă parțial, cu încasarea de la Gobja Andrei în beneficiul SRL „Mectrans-Com” a prejudiciului material în mărime de 1 500 lei, adică în limitele salariului mediu lunar al salariatului.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Gobja Andrei, a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a emite o nouă hotărâre prin care a admite parțial cererea de chemare în judecată și a încasa din contul lui Gobja Andrei în beneficiul SRL „Mectrans-Com” prejudiciul material în sumă de 1500 lei, cu respingerea în rest a acțiunii ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Gobja Andrei.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 05 iulie 2017 și hotărârea Judecătoria Strășeni din 18 decembrie 2015, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Mectrans-Com” împotriva lui Gobja Andrei, cu privire la repararea prejudiciului material, și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Mectrans-Com” împotriva lui Gobja Andrei, cu privire la repararea prejudiciului material.

Se încasează din contul lui Gobja Andrei în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Mectrans-Com” prejudiciul material în sumă de 1500 (una mie cinci sute) lei.

În rest, acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Tatiana Vieru

judecători

Maria Ghervas

Ion Druță

Luiza Gafton

Iuliana Oprea